

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

795. MEDDELELSE

NR. 31. 24. NOVEMBER 1966

A. Forsøgsresultater

Sadelgalmyg i forskellige kornarter og -sorter

For at konstatere, om der findes hel eller delvis resistens hos enkelte kornsorter over for sadelgalmygangreb, blev der af Statens plantepatologiske Forsøg i 1966 foretaget en række undersøgelser i Landbo- og Husmandsforeningernes sortsforsøg. Arbejdet udførtes på 6 forskellige lokaliteter på Sjælland, og desuden undersøgte indsendt materiale fra et sortsforsøg på Lolland. Undersøgelserne omfattede 24 bygsorter, 7 vinter- og 6 vårhvedesorter samt 5 havre- og 5 rugsorter. På tre lokaliteter (Tune, Gjorslev og Lundby) lå angrebsniveauet meget højt med mere end 15 larver (sadler) pr. bygstrå i gennemsnit og stærk nedknækning; i tre andre tilfælde (Slagelse, Sæby og Enderslev) lå niveauet mere jævnt med kun 30-50 pct. af stråene angrebet og få larver, der ikke havde forårsaget nedknækning. I forsøget med vinterhvede ved Nakskov lå angrebsniveauet endnu lavere.

Ved undersøgelsen, der i de sjællandske forsøg fandt sted fra sidst i juli til midt i august, udtog man normalt 100 tilfældigt valgte strå af hver sort - fordelt på mindst to parceller; hvert enkelt strå blev derefter undersøgt for sadler. I følgende opstillinger skelnes mellem angreb eller intet angreb. I to af forsøgene har man tillige kunnet foretage undersøgelse af de enkelte bygsorters tilbøjelighed til at knække som følge af larveangreb.

1. Byg: Her kunne følgende sorter bedømmes ved både høj og lav angrebsprocent (her afrundet):

Sort	Højt niveau	Lavt niveau
Pallas	90	40
Baldric	80	35
Bomi	85	35
Deba	80	30
Emir	80	40
Foma	90	45
Impala	75	40
Ingrid	80	40
Minerva	85	40
Proctor	85	45
Vada	85	45
Trifolium 99 (kun højt niveau)	70	

Følgende sorter kunne kun bedømmes ved lavt angrebsniveau, hvor Pallas igen er målesort.

Sort	Lavt niveau
Pallas	40
Abed 314.....	50
» 317.....	50
Anla	35
Bonus	45
Carlsberg II	45
Freja	35
Svaløf Mari	10
Nordgaard 229....	45
» 230....	45
Seta	35
Swallow	35
Taca	40

Med undtagelse af Svaløf Mari har samtlige bygsorter haft omtrent samme angrebsgrad. At den tidligt udviklede sort Svaløf Mari angribes mindre er muligvis forårsaget af, at myggene

– når de kan vælge – ikke ynder de større og mere udviklede Mariplanter, men lægger æggene på naboparcellernes planter.

Medens der således ikke er fundet egentlig resistens hos nogen af de bedømte bygsorter, sås der en tydelig forskel på den grad, i hvilken de forskellige sorter knækker ned som følge af larveangrebet; en egenskab, der dog kun kunne demonstreres ved højt angrebsniveau (Mari kunne således ikke bedømmes for nedknækning). Resultatet af denne del af bedømmelsen følger stort set den normale lejesædskarakter i sortsforsøgene, således at Deba, Emir, Impala og lignende stråstive sorter var langt mindre tilbøjelige til nedknækning end de mere blødstråde sorter som Bonus, Baldric og Pallas. – Men selve angrebsprocenten er ikke væsentlig forskellig i de stivstråede og i de blødstråde sorter.

2. *Vårhvede* bedømtes i to sortsforsøg, hvor man også havde lejlighed til at sammenligne med angrebet i byg. Ved Slagelse lå procentforholdet vårhvede/byg som 60 til 40 (afrundet). Ved Enderslev så forskelligt som 85 til 25.

Angrebene lå således ved Slagelse:

Heine 1519	64
Koga II	58
MGH 5836	52
Ring	58
Svaløf Prins	58
« 1312	52

3. *Vinterhvede*: Følgende 7 sorter (fra forsøg ved Nakskov), indsendt i september fra Planteavlskontoret i Nykøbing F., viste et nogenlunde ensartet angreb:

Abed 410	12
Cappelle Desprez..	14
H.P.G. 1635	18
Moisson	18
Prof. Marchal	16
Starke	17
Thermidor	18

Angrebsgraden er så lille, at man ikke tør hæfte sig ved forskellen i angrebsprocenten; man må nøjes med at konstatere, at ingen af de omtalte sorter er resistente.

4. *Havre*: I sortsforsøget ved Slagelse grænsede havreparcellerne op til bygforsøgene, hvor angrebsprocenten lå på ca. 40. Resultatet blev for de 5 havresorter:

Stålhavre	0
Astor	0
Condor	3
Pajbjerg Regal	2
» Rex II	0

Af andre erfaringer fra 1966 ved man imidlertid, at der undtagelsesvis kan forekomme stærke angreb i havremarker, hvis det pågældende areal er stærkt inficeret med sadelgalmyg. Der er således set skader på marker med Stålhavre, Nina og Astor.

5. *Rug* undersøgtes ligeledes ved Slagelse, hvor følgende sorter indgik i forsøget under lignende placeringsforhold som havre. De 5 sorter var:

Kongsrug	0
Kærnerug	0
Perlerug	0
Petkus II	0
Sejet 56/311	0

Også her vides dog fra praksis, at der kan forekomme angreb, selv om det kun er rent undtagelsesvis, der fremkommer egentlig udbyttenedgang.

Skal man opstille et skema for de enkelte kornarters følsomhed over for sadelgalmygangreb, må rækkefølgen blive:

Vårhvede
Byg
Vinterhvede
Havre
Rug.